

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (pátého senátu)

6. listopadu 2024*

„Státní podpory – Oblast Zona Franca da Madeira – Režim podpor zavedený Portugalskem – Rozhodnutí, kterým se určuje neslučitelnost režimu s rozhodnutími C(2007) 3037 final a C(2013) 4043 final, jimiž byl tento režim prohlášen za neslučitelný s vnitřním trhem a jimiž se nařizuje vrácení podpor vyplacených na jeho základě – Povinnost uvést odůvodnění – Pojem ‚existující podpora‘ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení (EU) č. 2015/1589 – Neexistence odchylky od podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v autonomní oblasti Madeira – Zásada řádné správy – Zásada loajální spolupráce – Legitimní očekávání – Právní jistota“

Ve věci T-462/22,

Millennium BCP Participações, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda, se sídlem ve Funchalu (Portugalsko),

BCP África, SGPS, Lda, se sídlem ve Funchalu,

zástupci: B. Santiago, L. do Nascimento Ferreira, P. Gouveia e Melo, D. Oda a A. Queiroz Martins, avocats,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, zástupci: I. Barcew a P. Caro de Sousa, jako zmocněnci,

žalované,

TRIBUNÁL (pátý senát),

ve složení: J. Svenningsen, předseda, J. Martín y Pérez de Nanclares (zpravodaj) a M. Stancu, soudci,

za soudní kancelář: L. Ramette, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení, zejména:

- rozhodnutí ze dne 17. ledna 2023 nepozastavit řízení do vydání rozhodnutí Soudního dvora, jímž se končí řízení ve věci, ve které byl mezitím vydán rozsudek ze dne 4. července 2024,

* Jednací jazyk: portugálština.

Portugalsko v. Komise (Oblast Zona Franca da Madeira) (C-736/22 P, nezveřejněný, EU:C:2024:579),

- organizační procesní opatření ze dne 18. července 2023, kterým Tribunál požádal Komisi o oznámení a korespondenci, které si vyměnila s portugalskými orgány v rámci správních řízení ve věcech N 421/2006 a SA.34160 (2011/N),
- odpovědi Komise došlé kanceláři Tribunálu dne 28. srpna 2023, ve kterých uvedla, že nemůže předat dokumenty z důvodu obecné domněnky důvěrnosti, která se na ně vztahuje v rámci řízení o státních podporách,
- usnesení ze dne 26. září 2023, kterým Tribunál požádal o předložení dotčených dokumentů v rámci dokazování podle čl. 91 písm. b) a čl. 92 odst. 3 svého jednacího řádu,
- rozhodnutí ze dne 8. listopadu 2023, kterým Tribunál rozhodl o relevantnosti a nedůvěrnosti dokumentů předložených na základě usnesení ze dne 26. září 2023 s ohledem na jejich stáří delší než pět let a neexistenci zvláště citlivých údajů,

po jednání konaném dne 20. února 2024,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žalobou podanou na základě článku 263 SFEU se žalobkyně Millennium BCP Participações, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda a BCP África, SGPS, Lda domáhají zrušení článku 1 a čl. 4 odst. 1 rozhodnutí Komise (EU) 2022/1414 ze dne 4. prosince 2020 o režimu podpory SA.21259 (2018/C) (ex 2018/NN) poskytnuté Portugalskem oblasti Zona Franca da Madeira – (ZFM) – režim III (Úř. věst. 2022, L 217, s. 49, dále jen „napadené rozhodnutí“) v rozsahu, v němž se použije na sociedades gestoras de participações sociais (SGPS, společnosti zabývající se správou podílů).

Skutečnosti předcházející sporu

- 2 Režim oblasti Zona Franca da Madeira (Portugalsko) (dále jen „ZFM“) má formu různých daňových výhod poskytnutých v rámci Centro Internacional de Negócios da Madeira (Mezinárodní obchodní centrum Madeiry, Portugalsko), Registo Internacional de Navios da Madeira (mezinárodní námořní rejstřík Madeiry) a Zona Franca Industrial (průmyslová zóna volného obchodu).
- 3 Tento režim byl původně schválen rozhodnutím Evropské komise ze dne 27. května 1987 ve věci N 204/86 [SG(87) D/6736] jako regionální podpora slučitelná s jednotným trhem. Prodloužení jeho platnosti bylo následně schváleno rozhodnutím Komise ze dne 27. ledna 1992 ve věci E 13/91 [SG(92) D/1118] a poté rozhodnutím Komise ze dne 3. února 1995 vydaným ve věci E 19/94 [SG(95) D/1287].
- 4 Režim, který jej nahradil (dále jen „režim II“), byl schválen rozhodnutím Komise ze dne 11. prosince 2002 ve věci N 222A/01.

- 5 Na základě pokynů k vnitrostátní regionální podpoře na období 2007–2013 (Úř. věst. 2006, C 54, s. 13) byl rozhodnutím Komise ze dne 27. června 2007 vydaným ve věci N 421/2006 (dále jen „rozhodnutí z roku 2007“) schválen třetí režim (dále jen „režim III“) na období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013. Komise tento režim schválila jako provozní podporu slučitelnou s vnitřním trhem, jejímž cílem je podpora regionálního rozvoje a diverzifikace hospodářské struktury Madeiry jakožto nejvzdálenějšího regionu ve smyslu článku 349 SFEU.
- 6 Režim III má formu snížení daně z příjmu právnických osob (dále jen „DPPO“) ze zisků z činností fakticky i fyzicky vykonávaných na Madeiře (3 % od roku 2007 do roku 2009, 4 % od roku 2010 do roku 2012 a 5 % od roku 2013 do roku 2020), osvobození od obecních a místních daní, jakož i osvobození od daně z převodu nemovitosti při založení podniku v oblasti ZFM až do maximálních výší podpory založených na maximálních stropech základu daně pro roční základ daně příjemců. Tyto stropy jsou stanoveny v závislosti na počtu pracovních míst, která jsou u příjemce každý daňový rok zachována. Za určitých podmínek mohou společnosti registrované v průmyslové zóně volného obchodu v rámci ZFM využívat dalšího 50% snížení DPPO.
- 7 Přístup k režimu III byl omezen na činnosti, které byly uvedeny na seznamu obsaženém v rozhodnutí z roku 2007. Navíc veškeré činnosti zahrnující finanční zprostředkování, pojištění a pomocné finanční činnosti a činnosti související s pojištěním, jakož i činnosti související se „službami v rámci dané skupiny“ (koordinální centra, pokladna a distribuční střediska) byly jakožto „služby poskytované zejména podnikům“ vyloučeny z působnosti režimu III.
- 8 Pozměněné znění režimu III bylo schváleno rozhodnutím Komise ze dne 2. července 2013 ve věci SA.34160 (2011/N) (dále jen „rozhodnutí z roku 2013“) na období od 1. ledna do 31. prosince 2013. Tato změna zachovává stejné podmínky, jako jsou podmínky stanovené režimem III, s výhradou 36,7 % zvýšení maximálních stropů základu daně, na který se vztahuje snížení DPPO.
- 9 Následně bylo rozhodnutím Komise ze dne 26. listopadu 2013 ve věci SA.37668 (2013/N) schváleno prodloužení upraveného režimu III do 30. června 2014. Prodloužení uvedeného režimu do konce roku 2014 bylo schváleno rozhodnutím Komise ze dne 8. května 2014 vydaným ve věci SA.38586 (2014/N).
- 10 Dne 12. března 2015 zahájila Komise na základě čl. 108 odst. 1 SFEU a čl. 17 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [108 SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1), dohled nad režimem III pro roky 2012 a 2013.
- 11 Dopisem ze dne 6. července 2018 informovala Komise Portugalskou republiku o svém rozhodnutí zahájit ohledně režimu III formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU (Úř. věst. 2019, C 101, s. 7).
- 12 Toto řízení bylo zahájeno z důvodu pochybností Komise o uplatňování osvobození od daně na příjmy pocházející z činností prováděných fakticky i fyzicky v autonomní oblasti Madeira (dále jen „AOM“) a o souvislosti mezi výší podpory a vytvářením či zachováním pracovních míst na Madeiře.

- 13 Na konci uvedeného řízení přijala Komise napadené rozhodnutí, jehož výrok zní takto:

„Článek 1

Režim podpory ‚Zona Franca da Madeira (ZFM) – Režim III‘, v rozsahu, v němž byl realizován Portugalskem v rozporu s rozhodnutím [z roku 2007] a rozhodnutím [z roku 2013], byl Portugalskem zaveden protiprávně v rozporu s čl. 108 odst. 3 [SFEU] a je neslučitelný s vnitřním trhem.

Článek 2

Jednotlivá podpora poskytnutá na základě režimu uvedeného v článku 1 nepředstavuje podporu, pokud v době poskytnutí splňuje podmínky stanovené v nařízení přijatém podle článku 2 nařízení (EU) 2015/1588 a platném v době poskytnutí podpory.

Článek 3

Jednotlivá podpora poskytnutá v rámci režimu uvedeného v článku 1, která v době poskytnutí splňovala podmínky stanovené v rozhodnutích uvedených v článku 1 nebo stanovených v nařízení přijatém na základě článku 1 nařízení [...] 2015/1588, je slučitelná s vnitřním trhem do výše maximální intenzity podpory vztahující se na daný druh podpory.

Článek 4

1. Portugalsko získá zpět od příjemců neslučitelnou podporu poskytnutou v rámci režimu uvedeného v článku 1.

[...]

4. S účinkem ode dne oznámení tohoto rozhodnutí zruší Portugalsko režim neslučitelné podpory v rozsahu uvedeném v článku 1 a zruší veškeré nevyplacené platby podpory.

Článek 5

1. Vrácení podpory poskytnuté v rámci režimu uvedeného v článku 1 je okamžité a účinné.

2. Portugalsko zajistí, aby toto rozhodnutí bylo provedeno do osmi měsíců ode dne jeho oznámení.

[...]“

- 14 Žalobkyně jsou SGPS se sídlem v AOM, a tudíž se na ně vztahují použitelná pravidla portugalského práva.
- 15 Podle čl. 1 odst. 1 Decreto-Lei no 495/88 (nařízení s mocí zákona č. 495/88) ze dne 30. prosince 1988, které vymezuje právní režim SGPS, je jediným předmětem činnosti SGPS správa podílů na základním kapitálu jiných společností.

- 16 Žalobkyním byla v roce 1998 udělena licence k činnosti v ZFM pro předchůdce společnosti Millennium BCP Participações a v roce 1996 pro předchůdce společnosti BCP África. Režim III se na ně přestal vztahovat dne 31. prosince 2020 a jejich licence k provozování činnosti v oblasti ZFM byly zachovány do poloviny roku 2021.
- 17 Během období uplatňování režimu III neměly žalobkyně zaměstnance.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 18 Žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil článek 1 a čl. 4 odst. 1 napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se vztahují na SGPS;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.
- 19 Komise navrhuje, aby Tribunál:
- žalobu zamítl;
 - uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 20 Na podporu své žaloby uplatňují žalobkyně tři žalobní důvody, z nichž první vychází z porušení povinnosti uvést odůvodnění, druhý z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž Komise zahrnula SGPS do všech příjemců, na které se vztahuje povinnost navrácení v případě nedodržení podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, a třetí z porušení zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění

- 21 Žalobkyně tvrdí, že jakožto společnosti, které jsou příjemci režimu III, jsou potenciálně dotčeny povinností navrácení podpor stanovenou v bodech 213 a 214 odůvodnění, které určují příjemce, od nichž musí být podpora navrácena, a v článku 4 napadeného rozhodnutí. Skutečnost, že v napadeném rozhodnutí chybí jakýkoli zvláštní odkaz na příjemce režimu III, jehož právní povaha odpovídá SGPS, však představuje porušení povinnosti uvést odůvodnění stanovené v článku 296 SFEU.
- 22 Žalobkyně uvádějí, že napadené rozhodnutí odkazuje v bodě 36 odůvodnění na korespondenci, ke které došlo mezi Komisí a portugalskými orgány v rámci správního řízení, které předcházelo přijetí napadeného rozhodnutí, v rámci níž portugalské orgány tvrdily, že v případě SGPS nebyl přístup k režimu III podmíněn dodržáním podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM. Tato výjimka je totiž obsažena v návrhu režimu podpor oznámeném Komisi dne 28. června 2006 a v jeho přílohách (dále jen „oznámení z roku 2006“), a konkrétně v Estatuto dos Benefícios Fiscais (statut daňových výhod), který byl předložen návrhem nařízení s mocí zákona doprovázejícím uvedené oznámení (dále jen „oznámený návrh nařízení s mocí zákona“).

- 23 Vzhledem k tomu, že Komise s tímto přístupem portugalských orgánů nesouhlasila, měla poskytnout, byť stručné, uvedení podstatných skutkových a právních okolností, ze kterých vycházela při přijetí napadeného rozhodnutí, pokud jde o SGPS.
- 24 Komise s touto argumentací nesouhlasí.
- 25 Podle judikatury musí být odůvodnění vyžadované druhým pododstavcem článku 296 SFEU přizpůsobeno povaze dotčeného aktu a musí z něho jasně a jednoznačně vyplývat úvahy unijního orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonat přezkum (viz rozsudek ze dne 8. března 2017, *Viasat Broadcasting UK v. Komise*, C-660/15 P, EU:C:2017:178, bod 43 a citovaná judikatura). Není vyžadováno, aby odůvodnění určovalo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 296 SFEU musí být posuzována nejen vzhledem k jeho znění, ale také vzhledem k jeho kontextu a ke všem právním pravidlům upravujícím dotýcnou oblast (viz rozsudek ze dne 25. července 2018, *Komise v. Španělsko a další*, C-128/16 P, EU:C:2018:591, bod 82 a citovaná judikatura).
- 26 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že v bodech 213 a 214 odůvodnění, jakož i v člancích 1 až 4 napadeného rozhodnutí Komise poskytla portugalským orgánům nezbytné, ale rovněž dostatečné údaje, které jim umožnily identifikovat příjemce režimu III, tak jak byl zaveden, a samy bez nadměrných obtíží určit výši podpor, kterou mají vrátit [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. září 2022, *Portugalsko v. Komise (Svobodné pásmo Madeiry)*, T-95/21, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2022:567, bod 231, a ze dne 21. června 2023, *Região Autónoma da Madeira v. Komise*, T-131/21, nezveřejněný, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2023:348, bod 178].
- 27 Rovnou je třeba zdůraznit, že povinnost navrácení se netýká všech jednotlivých podpor vyplacených na základě režimu III, ale pouze těch podpor, které byly poskytnuty v rozporu s rozhodnutími z roku 2007 a 2013, a s výhradou toho, že příjemci těchto podpor nesplní podmínky stanovené v nařízení o podpoře *de minimis* nebo nařízení o blokových výjimkách, jak vyplývá z článků 1 až 3 napadeného rozhodnutí.
- 28 V tomto ohledu, jak je uvedeno v bodech 213 a 214 odůvodnění napadeného rozhodnutí, musí portugalské orgány určit, zda v období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2014 každý příjemce režimu III dodržel podmínky nezbytné k tomu, aby se na něj mohl vztahovat uvedený režim, jak byl schválen rozhodnutími z roku 2007 a 2013.
- 29 Znamená to určit část příjmů příjemce, která souvisela s „činností skutečně i fyzicky vykonávanou na Madeiře“, s výjimkou příjmů z činností vykonávaných mimo AOM, a to i tehdy, jsou-li vykonávány společnostmi usazenými v tomto regionu. Dále je povinností portugalských orgánů, aby na základě objektivní metody určily počet pracovních míst vytvořených nebo zachovaných každým příjemcem na Madeiře.
- 30 Tato metodika výpočtu výše podpory, která má být navracena, spočívá na zjištění uvedeném v bodech 167 a 179 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle nichž Komise dospěla k závěru, že uplatnění režimu III Portugalskou republikou, pokud jde o podmínky týkající se původu zisků, na které se vztahuje snížení IRPM, a vytvoření nebo zachování pracovních míst na území AOM, je v rozporu s rozhodnutími z let 2007 a 2013.

- 31 Pokud jde konkrétně o podmínku vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, která je jedinou spornou podmínkou v projednávané věci, Komise nejprve v bodě 169 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla, že z rozhodnutí z roku 2007 (viz zejména bod 64 odůvodnění) a rozhodnutí z roku 2013 (viz zejména bod 28 odůvodnění) výslovně vyplývalo, že tato podmínka byla podmínkou přístupu k režimu III a byla zahrnuta do metody výpočtu částek podpory podle režimu ZFM, jak byl oznámen Portugalskou republikou a schválen těmito dvěma rozhodnutími.
- 32 Dále v bodě 171 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise připomněla, že počet pracovních míst je způsobem, jak změřit příspěvek režimu III k regionálnímu rozvoji AOM. V tomto ohledu totiž z rozhodnutí z roku 2007 a 2013 vyplývá, že posouzení přiměřenosti uvedeného režimu Komisí bylo provedeno ve světle této podmínky.
- 33 Kromě toho v bodech 175 a 176 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise konstatovala, že metoda použitá portugalskými orgány pro výpočet počtu pracovních míst jim neumožňuje ověřit čas, který držitel pracovního místa skutečně věnoval této práci. Aniž by ukládala určitou metodu výpočtu počtu pracovních míst vytvořených nebo zachovaných každým příjemcem v AOM, rozhodnutí z roku 2007 a 2013 vyžadovala použití objektivní metody umožňující ověřit reálnost a trvalost pracovních míst vykázaných příjemci režimu III.
- 34 Navíc z bodů 36 a 62 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise si byla vědoma názoru portugalských orgánů, že rozhodnutí z roku 2007 implicitně schválilo všechna ustanovení oznámeného návrhu nařízení s mocí zákona, tedy včetně výjimky pro SGPS z podmínky vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.
- 35 Z výše uvedených bodů odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně srozumitelně vyplývá, že Komise měla implicitně, ale nutně za to, že podmínka vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM se vztahuje na všechny podniky registrované v ZFM, tedy včetně SGPS, a tudíž že rozhodnutí z roku 2007 a 2013 nepovolila žádnou výjimku z této podmínky.
- 36 Toto odůvodnění je dostatečné k tomu, aby umožnilo žalobkyním posoudit opodstatněnost napadeného rozhodnutí a Tribunálu vykonat přezkum.
- 37 Z napadeného rozhodnutí totiž vyplývá, že Komise neuznala kvalifikaci podpor vyplacených na základě režimu III bez dodržení podmínky vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM jako „existující podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9), jelikož podle ní neschválila žádnou výjimku z této podmínky ve prospěch SGPS.
- 38 Vzhledem k tomu, že Komise měla za to, že schválený režim III byl prováděn za podmínek podstatně odlišných od těch, které byly zohledněny při posuzování slučitelnosti tohoto režimu s vnitřním trhem, kvalifikovala režim III, tak jak byl zaveden, jako „protiprávní podporu“, a tudíž jako „novou podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení 2015/1589, vyplacenou v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.
- 39 Otázka, zda měla Komise právem za to, že nepovolila žádnou výjimku z podmínky vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, a tudíž že podpory vyplacené SGPS byly poskytnuty v rozporu s rozhodnutími z roku 2007 a 2013, spadá do opodstatněnosti napadeného rozhodnutí. Tato otázka tedy bude zkoumána v rámci druhého žalobního důvodu.

- 40 S ohledem na předcházející úvahy tedy Komise neporušila čl. 296 druhý pododstavec SFEU.
- 41 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že Komise zahrнула SGPS do všech příjemců, na které se vztahuje povinnost navrácení v případě nesplnění podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM

- 42 Zprvce žalobkyně tvrdí, že SGPS nepodléhají podmínce přístupu k režimu III týkajícímu se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, takže napadené rozhodnutí je stíženo nesprávným právním posouzením v rozsahu, v němž jsou SGPS zahrnuty do všech příjemců, na které se vztahuje povinnost zajistit navrácení podpor poskytnutých na základě režimu III.
- 43 Zprvce žalobkyně tvrdí, že podobně, jak bylo rozhodnuto v rozsudku Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud, Portugalsko) ze dne 13. července 2021, připojeném v příloze A.10 žaloby, je třeba mít za to, že návrh nařízení s mocí zákona oznámený Komisi v roce 2006 a následně schválený obsahoval výjimku pro SGPS z podmínky vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.
- 44 Podle žalobkyň byla tato výjimka nedílnou součástí opatření podpory, které bylo schváleno Komisí, což je v souladu s okolností, že použitelnost režimu III na SGPS nebyla předmětem žádného nesouhlasu, výhrady, nebo dokonce nezávislé analýzy Komise v napadeném rozhodnutí.
- 45 Pokud by v tomto ohledu měla Komise skutečně za to, že SGPS byly povinny splnit podmínku vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, aby se na ně mohl vztahovat režim III, a měl by se na ně tudíž vztahovat příkaz k navrácení vyplývající z napadeného rozhodnutí, bylo by nezbytné, aby to bylo v uvedeném rozhodnutí výslovně uvedeno.
- 46 Zadruhé se žalobkyně domnívají, podobně jak bylo rozhodnuto v rozsudku Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) ze dne 13. července 2021, že skutečnost, že přístup SGPS k režimu III podléhá podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, postrádá s ohledem na povahu činnosti vykonávané SGPS smysl. Poskytování takové práce je totiž zcela zbytečné pro uskutečnění jejich předmětu činnosti, a sice správy podílů.
- 47 Zatřetí příspěvek k regionálnímu rozvoji AOM pro účely režimu III mohl mít jiné formy než vytváření a udržování pracovních míst a měřit se například z hlediska podpory místního hospodářství prostřednictvím poskytnuté podpory a vytvořených daňových příjmů.
- 48 Začtvrté z doslovné analýzy rozhodnutí z roku 2007 vyplývá, že toto rozhodnutí výslovně uvádí, že právním základem režimu III je oznámený návrh nařízení s mocí zákona, který zahrnoval výjimku pro SGPS. Navíc všechny skutečně přijaté normy, které zavedly režim III, uvádějí, že tento režim je schválen v souladu s rozhodnutím z roku 2007. Na druhé straně skutkové okolnosti neumožňují prokázat, že se rozhodnutí z roku 2007 a pozdější změny režimu III nevztahovaly na výjimku stanovenou pro SGPS.
- 49 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že jejich činnost je uvedena na seznamu činností, na které se může vztahovat režim III.

- 50 Podle bodu 25 odůvodnění rozhodnutí z roku 2007 byla působnost režimu III omezena na všechny hospodářské činnosti, mezi něž patřily „činnosti v oblasti nemovitostí, pronájem a služby poskytované podnikům (oddíl K, kódy 70–74)“ ve smyslu tehdy platné klasifikace hospodářských činností Evropské unie (NACE).
- 51 Zároveň je podle žalobkyň jednou z kategorií uvedených v oddílu 74 NACE použitelném ke dni rozhodnutí z roku 2007 třída „74.15. Činnosti spojené se správou a vedením podniku“, která odpovídá předmětu činnosti žalobkyň.
- 52 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

K předmětu druhého žalobního důvodu

- 53 V rámci druhého žalobního důvodu žalobkyně v podstatě tvrdí, že podpora, která jim byla vyplacena v rámci režimu III, odpovídá podpoře schválené Komisí v letech 2007 a 2013, neboť mají za to, že na základě výjimky pro SGPS, která je nedílnou součástí režimu III, jak byl oznámen, nepodléhaly jakožto SGPS podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.
- 54 V tomto ohledu je třeba připomenout, že domnívá-li se žalobkyně, že Komise měla nesprávně za to, že podmínky vyplacení jednotlivých podpor v rámci předem schváleného režimu podpor nejsou v souladu s tímto předchozím povolením, je třeba její argumentaci chápat tak, že kritizuje skutečnost, že Komise odmítla přiznat uvedeným podporám právní kvalifikaci jako „existující podpora“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení 2015/1589, a sice jako režim podpory nebo jednotlivé podpory schválené Komisí nebo Radou Evropské unie [rozsudek ze dne 21. září 2022, Portugalsko v. Komise (Svobodné pásmo Madeiry), T-95/21, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2022:567, bod 100].
- 55 Druhý žalobní důvod je proto třeba chápat tak, že v podstatě směřuje ke zpochybnění skutečnosti, že Komise v bodech 150 až 180 a 228 odůvodnění, jakož i v článku 1 napadeného rozhodnutí nepostavila režim III, tak jak byl zaveden, na roveň „existující podpoře“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení 2015/1589, jejíž slučitelnost měla být posouzena v rámci průběžného přezkumu existujících režimů podpor, podle čl. 108 odst. 1 SFEU, ale kvalifikovala ji v bodě 180 odůvodnění napadeného rozhodnutí jako „protiprávní podporu“, a tudíž „novou podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení 2015/1589 v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU.

K opodstatněnosti druhého žalobního důvodu

- 56 Úvodem je třeba poznamenat, že pro účely posouzení, zda individuální podpora vyplacená SGPS v rámci režimu III, tak jak byl zaveden, odpovídá podpoře schválené rozhodnutími z roku 2007 a 2013, je Tribunál povinen přezkoumat nejen samotné znění těchto rozhodnutí, ale i obsah oznámení učiněného Portugalskou republikou (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 22. března 2012, Itálie v. Komise, C-200/11 P, nezveřejněné, EU:C:2012:165, bod 27). Stejně tak žádost o doplňující informace, kterou Komise požaduje doplňující informace týkající se působnosti režimu podpor oznámeného členským státem, jakož i odpověď vnitrostátních orgánů na tuto žádost musí být považovány za nedílnou součást oznámeného režimu podpor (rozsudek ze dne 16. prosince 2010, Kahla Thüringen Porzellan v. Komise, C-537/08 P, EU:C:2010:769, bod 45).

- 57 Kromě toho je třeba připomenout, že členský stát, který žádá o možnost poskytnout podpory na základě výjimky z pravidel Smlouvy o FEU, má povinnost spolupracovat s Komisí. Na základě této povinnosti musí poskytnout veškeré informace, které Komisi umožní ověřit, že podmínky pro požadovanou výjimku jsou splněny (viz rozsudek ze dne 15. listopadu 2011, Komise a Španělsko v. Government of Gibraltar a Spojené království, C-106/09 P a C-107/09 P, EU:C:2011:732, bod 147 a citovaná judikatura). Tato povinnost se výslovně odráží v bodě 6 odůvodnění nařízení č. 659/1999, které bylo použitelné v okamžiku přijetí rozhodnutí z roku 2007 a 2013, podle něhož „v souladu s [čl. 4 odst. 3 SEU] mají členské státy povinnost spolupracovat s Komisí a poskytovat jí všechny požadované informace, aby mohla vykonávat své povinnosti podle [uvedeného] nařízení“.
- 58 V situaci, jako je dotčená situace, kdy příjemci dříve schváleného režimu podpory zpochybňují, že tento režim byl proveden podle metod podstatně odlišných od těch, které byly schváleny, závisí kvalifikace podpor, které jim byly vyplaceny, jako „existující podpora“ nebo „nová podpora“ nejen na skutečném znění rozhodnutí o schválení, ale také na obsahu oznámení učiněného dotčeným členským státem a na dalších doplňujících informacích, které tento členský stát poskytl. V tomto rámci je třeba rovněž zohlednit jednání tohoto členského státu při oznámení uvedeného režimu ve světle povinnosti spolupráce s Komisí.
- 59 Z toho zejména vyplývá, že žalobci nemohou Komisi vytýkat, že se dopustila nesprávné právní kvalifikace, když měla za to, že režim III byl zaveden za podmínek podstatně odlišných od podmínek schválených, pokud Portugalská republika při oznámení režimu III v letech 2006 a 2011 neposkytla tomuto orgánu informace nezbytné k tomu, aby mohl posoudit slučitelnost výjimky z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM s vnitřním trhem.
- 60 Právě s ohledem na tyto úvahy je třeba určit dosah rozhodnutí z let 2007 a 2013.

– *K dosahu rozhodnutí z roku 2007*

- 61 Hlavním argumentem žalobkyň je zaprvé to, že reforma statutu daňových výhod, která následovala po rozhodnutí z roku 2007, převzala znění návrhu nařízení s mocí zákona, který doprovázel oznámení z roku 2006 v příloze, a zadruhé, že Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) rozsudkem ze dne 13. července 2021 potvrdil, že změněný status daňových zvýhodnění musí být vykládán tak, že obsahuje dotčenou výjimku.
- 62 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) měl v rozsudku ze dne 13. července 2021 za to, že status daňových výhod platný v návaznosti na rozhodnutí z roku 2007, jak byl oznámen Komisi v roce 2006, obsahoval výjimku z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM pro SGPS, a zároveň že rozhodnutí z roku 2007, kterým byl schválen oznámený režim III, neobsahuje žádný výslovný odkaz na žádnou výjimku ve prospěch těchto společností.
- 63 V této souvislosti je tedy třeba určit, zda neuvedení odchylného režimu použitelného na SGPS v rozhodnutí z roku 2007 znamená, že Komise tím, že schválila zavedení režimu III, jak byl oznámen v roce 2006, konstatovala slučitelnost tohoto odchylného režimu s vnitřním trhem, a tudíž také povolila jeho zavedení ve prospěch SGPS.

- 64 V tomto ohledu z judikatury zajisté vyplývá, že pokud Komise na konci předběžné fáze přezkumu podle čl. 108 odst. 3 SFEU konstatuje, že oznámené opatření představuje „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která nevyvolává pochybnosti o své slučitelnosti s vnitřním trhem, přijme rozhodnutí nevznášet námitky, kterým prohlásí, že toto opatření je slučitelné s vnitřním trhem podle ustanovení čl. 107 odst. 3 SFEU (rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 64).
- 65 Stejně tak v rámci rozhodnutí přijatého v návaznosti na předběžné přezkoumání podle čl. 4 odst. 3 nařízení č. 659/1999 může Komise pouze schválit oznámený záměr podpory a nemůže dotčenému členskému státu nic ukládat ani zakazovat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Komise v. Braesch a další, C-284/21 P, EU:C:2023:58, bod 72).
- 66 Jak však bylo připomenuto v bodě 56 výše, výklad dosahu takového rozhodnutí nemůže záviset výlučně na jeho obsahu, ale musí být rovněž proveden s ohledem na obsah oznámení učiněného dotčným členským státem.
- 67 Vysvětlení poskytnutá vnitrostátními orgány ohledně právního základu, který představuje právní základ oznámeného opatření, jsou nedílnou součástí oznámeného záměru podpory. Rozhodnutí Komise se tedy týká společně samotného oznámeného opatření a vysvětlení poskytnutých vnitrostátními orgány (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2019, FIH Holding a FIH v. Komise, T-386/14 RENV, nezveřejněný, EU:T:2019:623, bod 52 a citovaná judikatura).
- 68 Mimoto je třeba připomenout, že Komise nemá povinnost z úřední povinnosti a na základě dohadů zkoumat, které skutečnosti jí mohly být předloženy ve správním řízení (rozsudek ze dne 28. března 2012, Ryanair v. Komise, T-123/09, EU:T:2012:164, bod 104).
- 69 Je tedy třeba analyzovat, zda portugalské orgány v roce 2006 platně oznámily dotčenou výjimku a zda tím umožnily Komisi posoudit její slučitelnost s vnitřním trhem.
- 70 V tomto ohledu z celého oznámení z roku 2006, jakož i z následné korespondence mezi Komisí a portugalskými orgány vyplývá, že dotčená odchylka byla zmíněna pouze v právních základech, které doprovázely oznámení.
- 71 Jediné zmínky o výjimce dotčené v oznámení z roku 2006, v počtu dvou, se totiž nacházejí zaprvé ve znění čl. 34 odst. 5 statutu daňových výhod obsaženého v dříve existujícím nařízení s mocí zákona č. 163/2003 ze dne 24. července 2003 (příloha 1 oznámení z roku 2006) a zadruhé ve stejném znění v čl. 34^a odst. 5 téhož statutu navrženém v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona (příloha 1 oznámení z roku 2006).
- 72 Článek 34^a odst. 1 až 5 statutu daňových výhod obsažený v návrhu nařízení s mocí zákona oznámeném Komisi, který představoval právní základ režimu III, zní následovně:

„(Zvláštní režim pro subjekty schválené v oblasti Zona Franca da Madeira od 1. ledna 2007)

1. Příjmy subjektů oprávněných od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 vykonávat průmyslové činnosti, obchodní činnosti, námořní dopravu a jiné služby, které nejsou vyloučeny z tohoto režimu a splňují příslušné podmínky stanovené v čl. 33 odst. 1, budou podléhat [DPPO] do 31. prosince 2020 takto:

a) od roku 2007 do roku 2009 se sazbou 3 %;

- b) od roku 2010 do roku 2012 se sazbou 4 %;
- c) v roce 2013 a v následujících letech se sazbou 5 %.

[...]

5. Příjmy schválených společností spravujících podíly k 1. lednu 2007 do 31. prosince 2013 podléhají [DPPO] za podmínek uvedených v odstavci 1, s výjimkou těch, kterých bylo dosaženo na portugalském území, s výjimkou svobodných pásem, nebo v jiných členských státech Evropské unie, které jsou zdaněny podle všeobecných podmínek.“

- 73 Naproti tomu ve formuláři oznámení z roku 2006 ani v připojeném vysvětlujícím memorandu není o této výjimce žádná zmínka.
- 74 Zprvce ze znění čl. 34^a odst. 5 statutu daňových výhod, jak byl navržen v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona, výslovně nevyplývá, že by se podmínka vytvoření nebo zachování pracovních míst na SGPS nevztahovala. Uvedený odstavec totiž pouze uvádí, že příjmy schválených SGPS k 1. lednu 2007 až do 31. prosince 2013 podléhají DPPO za podmínek uvedených v odstavci 1 téhož článku, s výjimkou příjmů dosažených na portugalském území mimo svobodná pásma nebo v jiných členských státech Evropské unie, které jsou zdaněny podle obecných podmínek.
- 75 Zadruhé výklad důvodové zprávy k oznámenému návrhu nařízení s mocí zákona, jakož i odstavců 1, 2 a 5 článku 34^a a čl. 33 odst. 1 písm. g) statutu daňových výhod navržených v uvedeném návrhu nařízení s mocí zákona umožňuje rozumně dospět k závěru, že se podmínka týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, jakožto podmínka přístupu k režimu III, vztahuje rovněž na SGPS.
- 76 Nejprve totiž důvodová zpráva k oznámenému návrhu nařízení s mocí zákona uvádí, že vytvoření nebo zachování pracovních míst představuje podmínku přístupu k režimu III.
- 77 Dále podle čl. 34^a odst. 1 statutu daňových výhod navrženého v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona se režim III použije nejen na podniky, které jsou oprávněny k výkonu průmyslové a obchodní činnosti a činnosti námořní dopravy, ale také na podniky, které poskytují „jiné služby, které nejsou z tohoto režimu vyloučeny“. V tomto ohledu navrhovatelky jakožto SGPS poskytovaly služby správy podílů jiných společností, které mohly být rozumně považovány za jiné služby, které nebyly vyloučeny z režimu III uvedeného v čl. 34^a odst. 1 statutu daňových výhod, jak byl navržen v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona.
- 78 Článek 34^a odst. 1 statutu daňových výhod obsažený v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona přitom podřizuje podniky, které jsou oprávněny vykonávat průmyslovou, obchodní a námořní dopravu, ale také podniky, které poskytují „jiné služby, které nejsou vyloučeny z režimu [III]“, podmínce splnění „podmínek stanovených v čl. 33 odst. 1“ téhož statutu. V tomto ohledu čl. 33 odst. 1 písm. g) statutu daňových výhod výslovně odkazuje na podmínky použitelné na SGPS.
- 79 Navíc čl. 34^a odst. 2 statutu daňových výhod navržený v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona uvádí, že subjekty uvedené v odstavci 1 téhož článku podléhají podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, aby mohly využívat režimu III. Vzhledem k tomu, že

z bodu 78 výše vyplývá, že činnosti žalobkyně lze považovat za „jiné služby, které nejsou z režimu [III] vyloučeny“, a vztahuje se na ně tedy odstavec 1, vyplývá z tohoto odstavce 2 logicky, že SGPS podléhají podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.

- 80 Konečně ze systematiky čl. 34°A odst. 5 statutu daňových výhod navrženého v oznámeném návrhu nařízení s mocí zákona vyplývá, že zisky, kterých SGPS dosáhla na portugalském území mimo svobodná pásma nebo v jiných členských státech Unie, jsou zdaňovány podle obecných podmínek, a nemohou tedy být součástí příjmů, na které se může vztahovat snížení DPPO.
- 81 Ve světle předcházejících úvah je třeba konstatovat, že ke dni, kdy Portugalská republika oznámila oznámený návrh nařízení s mocí zákona, mohla Komise rozumně vykládat čl. 34°A statutu daňových výhod v tom smyslu, že podobně jako všechny podniky, na které se měl vztahovat režim III, podléhaly SGPS podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.
- 82 Zatřetí z oznámení z roku 2006 vyplývá, že úmyslem portugalských orgánů bylo uložit všem podnikům, které chtějí využít režimu III, povinnost vytvořit nebo zachovat pracovní místa v AOM. To vyplývá jednak ze skutečnosti, že portugalské orgány ve vysvětlujícím memorandu připojenému k oznámení z roku 2006 upřesnily, že od režimu II je vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM povinné a představuje podmínku přístupu k režimu podpor použitelnému v oblasti ZFM, jakož i z důvodové zprávy k dřívějšímu nařízení s mocí zákona a z oznámeného návrhu vládního nařízení s mocí zákona, které výslovně uvádějí, že podmínka vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM představuje nezbytnou podmínku pro přístup k režimům II a III, a dále z okolnosti, že portugalské orgány neposkytly vysvětlení k výjimečné situaci SGPS.
- 83 Z předcházejících úvah vyplývá, že portugalské orgány Komisi nikdy neupozornily na skutečnost, že oznámený návrh nařízení s mocí zákona může být použit v tom smyslu, že by SGPS umožnil využívat režim III, aniž by podléhaly podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM. V oznámení z roku 2006 a pozdějších výměnách informací Portugalská republika neposkytla Komisi všechny nezbytné informace, které by jí umožnily již jen konstatovat, že na základě oznámeného návrhu nařízení s mocí zákona by SGPS mohly využít výjimky z podmínky vytvoření a zachování pracovních míst v AOM k tomu, aby se na ně vztahoval režim III. Z tohoto důvodu tento orgán nebyl vyzván ani schopen přezkoumat slučitelnost takové výjimky se Smlouvou o SEU a následně si v tomto ohledu utvořit názor, ačkoliv výjimka použitelná na SGPS v praxi těmto podnikům umožnila mít prospěch ze státních podpor poskytnutých za podstatně výhodnějších podmínek, než jsou podmínky stanovené obecným režimem použitelným na jiné podniky.
- 84 Tento závěr nemůže být zpochybněn pozdějším výkladem právního základu režimu III podaným rozsudkem Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) ze dne 13. července 2021.
- 85 Zprvce z bodu 56 výše vyplývá, že Komise byla povinna posoudit nejen právní základ posuzovaný samostatně, jak to učinil Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud), ale i celé oznámení z roku 2006 a jeho přílohy, jakož i následnou korespondenci, neboť vysvětlení vnitrostátních orgánů ohledně právního základu, který představuje právní základ oznámeného opatření, jsou nedílnou součástí oznámeného záměru podpory.
- 86 Zadruhé, pokud měl Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) rozhodnout o existenci dotčené výjimky, bylo to právě proto, že portugalské daňové orgány měly v roce 2011 za to, že k tomu, aby se na SGPS mohl vztahovat režim III, musí stejně jako jakýkoli subjekt

schválený a působící v oblasti ZFM splňovat podmínku vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, a nevztahuje se na ně tedy dotčená výjimka. Kromě toho z tohoto rozsudku vyplývá, že samy portugalské orgány v roce 2017 popřely existenci výjimky ve prospěch SGPS v návrhu vládního nařízení s mocí zákona oznámeném v roce 2006 a nakonec schváleném Komisí, přičemž tento postoj zastávaly v řízení před Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud).

- 87 Zatřetí je třeba rovněž konstatovat, že v rámci řízení před Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) se stanovisko vydané zástupcem úřadu státního zastupitelství vyslovilo ve prospěch toho, aby bylo žalobě podané zástupcem portugalské státní pokladny vyhověno s ohledem na rozsudek vydaný v prvním stupni Tribunal Administrativo e Fiscal do Funchal (správní a finanční soud ve Funchalu, Portugalsko), a tedy ve prospěch výkladu, podle kterého se na SGPS nevztahuje žádná výjimka z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v RAM. Skutečnost, že Supremo Tribunal Administrativo (Nejvyšší správní soud) se nakonec v rozsudku ze dne 13. července 2021 rozhodl pro opačné řešení, dostatečně prokazuje, že až do tohoto data byly výkladové rozdíly nejen možné, ale i skutečné ve vnitrostátním právním řádu.
- 88 Závěr uvedený v bodě 83 výše není zpochybněn ani argumenty žalobkyň vycházejícími v podstatě z porušení práva na řádnou správu tím, že Komise neprovedla pečlivý přezkum oznámení z roku 2006.
- 89 V tomto ohledu je Komise v zájmu řádného uplatňování základních pravidel Smlouvy o FEU týkajících se státních podpor samozřejmě povinna provést pečlivý a nestranný přezkum dotčených opatření, aby měla při přijímání konečného rozhodnutí k tomuto účelu úplné a spolehlivé poznatky (viz rozsudek ze dne 10. listopadu 2022, Komise v. Španělsko a další, C-211/20 P, EU:C:2022:862, bod 78 a citovaná judikatura).
- 90 V projednávané věci je však třeba připomenout, že ve formuláři oznámení z roku 2006 ani v připojeném vysvětlujícím memorandu není žádná zmínka o výjimce z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM pro SGPS. Portugalské orgány Komisi zaprvé neumožnily zjistit, že jí taková výjimka byla předložena pro účely posouzení, a zadruhé portugalské orgány nevysvětlily, jak byla výjimka úměrná cíli sledovanému podporou a slučitelná s vnitřním trhem, zatímco podmínka vytvoření nebo zachování pracovních míst představuje podmínku přístupu k režimu III, zejména v rozsahu, v němž slouží k vyčíslení příspěví k cíli regionálního rozvoje, jakož i úrovně a přiměřenosti poskytnutých výhod.
- 91 Za těchto podmínek nelze Komisi vytýkat, že porušila zásadu řádné správy nebo porušila povinnost řádné péče tím, že si neuvědomila, že ustanovení, k němuž portugalské orgány neposkytly vysvětlení, může být vykládáno tak, že umožňuje odchylku od podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst na území AOM.
- 92 Je třeba dospět k závěru, že kdyby bylo záměrem portugalských orgánů předložit k posouzení Komise výjimku z podmínky vytvoření nebo zachování pracovních míst pro SGPS, zásada loajální spolupráce, která se na ně vztahuje, by je měla vést k tomu, že by Komisi více upozornily na existenci takové výjimky, která vyvolává pochybnosti o její slučitelnosti s vnitřním trhem, a v důsledku toho k tomu, že k této slučitelnosti poskytnou vysvětlení.

- 93 Je tedy třeba dospět k závěru, že jelikož výjimka z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM nebyla platně oznámena, nemůže být považována za povolenou rozhodnutím z roku 2007. V důsledku toho se Komise nedopustila pochybení, když odmítla považovat podpory vyplacené SGPS na základě režimu III, schváleného v roce 2007, bez dodržení této podmínky, za „existující podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení 2015/1589.

– *K dosahu rozhodnutí z roku 2013*

- 94 Úvodem je třeba konstatovat, že na rozdíl od rozhodnutí z roku 2007 obsahuje rozhodnutí z roku 2013 v bodě 19 odůvodnění zmínku o závazku Portugalské republiky „zrušit jakékoli zvýhodněné zacházení s takovými subjekty, jako jsou [SGPS], jestliže se potvrdí, že jejich zacházení v oblasti ZFM je skutečně zvýhodňující oproti obecnému portugalskému režimu použitelnému na SGPS“.
- 95 V tomto ohledu z korespondence mezi Komisí a portugalskými orgány vyplývá, že tento závazek navazuje na žádost o doplňující informace formulovanou Komisí v dopise ze dne 29. února 2012, ve kterém vyzvala Portugalskou republiku, aby zaujala stanovisko ke skutečnosti, že z internetové stránky mezinárodního obchodního centra Madeiry vyplývá, že SGPS mohly využít podpory v rámci režimu III, aniž podléhaly podmínce vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM.
- 96 V odpovědi Portugalská republika v dopise ze dne 30. dubna 2013 zejména uvedla, že souhlasí s tím, aby podpora vyplacená SGPS podléhala uplatnění stropů stanovených v závislosti na počtu pracovních míst, která příjemce zachová v průběhu každého zdaňovacího období (viz bod 6 výše).
- 97 S ohledem na tento závazek Portugalské republiky, který je neoddělitelnou součástí oznámeného režimu podpor a musí být zohledněn za účelem určení dosahu rozhodnutí z roku 2013, se Komise nedopustila nesprávné právní kvalifikace, když odmítla považovat podpory vyplacené SGPS na základě režimu III, schváleného v roce 2013, bez dodržení podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, za „existující podporu“ ve smyslu čl. 1 písm. b) bodu ii) nařízení 2015/1589.
- 98 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že druhý důvod musí být zamítnut jako neopodstatněný.

K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty

- 99 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že napadené rozhodnutí porušuje zásady ochrany legitimního očekávání a právní jistoty tím, že Komise implicitně schválila výjimku použitelnou na SGPS v rozsahu, v němž je zahrnuta do návrhu vládního nařízení s mocí zákona, který představoval právní základ režimu III, jak byl oznámen Komisi v roce 2006, a zakotvena v konečném znění této normy, která byla zveřejněna v Diário da República (úřední věstník Portugalské republiky).
- 100 Za těchto podmínek Komise tím, že v rozhodnutí z roku 2007 nevznesla žádné pochybnosti ani námitky k této výjimce, vyvolala u SGPS, které byli příjemci režimu III, legitimní očekávání, že uvedená výjimka je slučitelná s unijním právem.
- 101 Komise s touto argumentací nesouhlasí.

K zásadě ochrany legitimního očekávání

- 102 Co se týče zásady ochrany legitimního očekávání, je třeba připomenout, že právo se jí dovolávat předpokládá, že zúčastněné straně byla příslušnými unijními orgány poskytnuta konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění z oprávněných a spolehlivých zdrojů (viz rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 97 a citovaná judikatura).
- 103 Z toho bez dalšího vyplývá, že skutečnost, že portugalské orgány případně poskytly ujištění, nemohla v žádném případě vyvolat jakékoli legitimní očekávání ve prospěch žalobkyně, jelikož tato ujištění nevycházela z jednání příslušných unijních orgánů (viz rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 104 a citovaná judikatura).
- 104 Navíc v oblasti státních podpor je ustálenou judikaturou, že s ohledem na kogentní povahu kontroly státních podpor prováděné Komisí na základě článku 108 SFEU se mohou podniky, které jsou příjemci podpory, v zásadě dovolávat legitimního očekávání, že při poskytování podpory byla zachována pravidla, pouze v případě, že podpora byla poskytnuta v souladu s postupem upraveným tímto článkem, a dále s řádnou péčí postupující hospodářský subjekt musí být běžně schopen ujistit se o tom, že tento postup byl dodržen (viz rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, bod 98 a citovaná judikatura).
- 105 V tomto ohledu unijní soud za účelem posouzení tvrzené legitimacy očekávání vychází z vnímání přiměřeně obezřetného, řádně informovaného a s řádnou péčí postupujícího hospodářského subjektu (viz rozsudek ze dne 15. listopadu 2018, Deutsche Telekom v. Komise, T-207/10, EU:T:2018:786, bod 69 a citovaná judikatura).
- 106 V projednávaném případě přitom žalobkyně neprokazují, že pokud jde o podpory vyplacené v rozporu s rozhodnutími z roku 2007 a 2013, které z tohoto důvodu byly poskytnuty v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU, Komise jim poskytla konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění, která jsou rovněž v souladu s použitelnými normami a která by u nich mohla vyvolat legitimní očekávání, jak vyžaduje judikatura.
- 107 Pokud jde totiž o podmínku týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM, je třeba připomenout, že tato podmínka je podmínkou přístupu k režimu III a parametrem výpočtu výše podpory. Kromě toho posouzení přiměřenosti režimu III ve vztahu k dodatečným nákladům, které měl tento režim kompenzovat, bylo provedeno ve světle této podmínky.
- 108 Vzhledem k tomu, že rozhodnutí z roku 2007 neobsahovalo žádnou výjimku, podle níž by SGPS byly vyňaty z podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst pro účely využívání režimu III, nelze mít za to, že toto rozhodnutí poskytlo konkrétní, nepodmíněná a shodující se ujištění ohledně použití režimu III na SGPS, jako jsou žalobkyně, aniž byly povinny vytvořit a udržet pracovní místa v AOM.
- 109 Pokud jde o rozhodnutí z roku 2013, stačí konstatovat, že výslovně zmiňuje závazek Portugalské republiky nezacházet se SGPS příznivěji, takže se žalobkyně nemohou dovolávat žádného legitimního očekávání, že se na ně bude vztahovat režim III, aniž dodrží podmínku týkající se vytvoření či zachování pracovních míst v AOM.
- 110 S ohledem na předcházející úvahy nelze konstatovat žádné porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

K zásadě právní jistoty

- 111 Pokud jde o zásadu právní jistoty, která se liší od zásady ochrany legitimního očekávání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. února 2023, Španělsko a další v. Komise, C-649/20 P, C-658/20 P a C-662/20 P, EU:C:2023:60, bod 83), tato zásada vyžaduje, aby byly právní předpisy Unie jisté a jejich použití bylo pro procesní subjekty předvídatelné (rozsudek ze dne 14. října 2010, Nuova Agricast a Cofra v. Komise, C-67/09 P, EU:C:2010:607, bod 77).
- 112 Pokud jde o případný nedostatek jasnosti a předvídatelnosti rozhodnutí z roku 2007, argument žalobkyň, podle kterého pouhá přítomnost dotčené výjimky v právním základu připojeném k oznámení z roku 2006 postačuje k tomu, aby bylo možné mít za to, že se rozhodnutí z roku 2007 vztahuje na uvedenou výjimku, nemůže obstát.
- 113 Je třeba připomenout, že jak znění tohoto rozhodnutí, tak znění rozhodnutí z roku 2013 ukazují, že kontext, do něhož spadají, ale i cíle režimu III, neponechávají prostor pro pochybnosti o výkladu podmínky týkající se vytvoření a zachování pracovních míst.
- 114 V tomto ohledu Komise v rozhodnutí z roku 2007 nekonstatovala existenci dotčené výjimky zejména proto, že z celého oznámení z roku 2006 jasně vyplývá, že dotčená výjimka nebyla řádně předložena k posouzení, a nelze tedy dospět k závěru, že byla schválena. Skutečnost, že v rozhodnutí z roku 2007 nebyla konkrétně zmíněna žádná zvláštnost zacházení se SGPS, nelze vykládat jako implicitní schválení dotčené výjimky.
- 115 Skutečnost, že rozhodnutí z roku 2013 připomíná v bodě 19 odůvodnění závazek portugalských orgánů zrušit jakékoli zvýhodněné zacházení se SGPS, tento závěr nezpochybňuje. Toto zjištění týkající se závazku zrušit zvýhodněné zacházení se SGPS evokuje provedení podpory a nemůže předpokládat existenci předchozího povolení k přiznání takového zvýhodněného zacházení. Pokud jde totiž o rozhodnutí z roku 2007, které neobsahuje žádný závazek této povahy, z tohoto rozhodnutí jako celku vyplývá, že Komise pochopila, že každý podnik, který chce využít režimu III, musí vytvořit nebo zachovat pracovní místa v AOM, přičemž tato povinnost je nezbytnou podmínkou pro získání přístupu k režimu III.
- 116 V každém případě případná pochybnost o jasnosti právního režimu použitelného na dotčenou výjimku nemohla být vytvořena rozhodnutím z roku 2007, ale spíše chováním portugalských orgánů při uplatňování dotčených ustanovení statutu daňových výhod, jak vyplývá z bodů 86 a 87 výše.
- 117 Nelze tedy konstatovat žádné porušení zásady právní jistoty, a třetí žalobní důvod tedy musí být zamítnut jako neopodstatněný.
- 118 S ohledem na všechny předcházející úvahy musí být projednávaná žaloba zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 119 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

120 Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (pátý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnostem Millennium BCP Participações, SGPS, Sociedade Unipessoal, Lda et BCP África, SGPS, Lda se ukládá náhrada nákladů řízení.

Svenningsen

Martín y Pérez de Nanclares

Stancu

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 6. listopadu 2024.

Podpisy

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	2
Návrhová žádání účastnic řízení	5
Právní otázky	5
K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení povinnosti uvést odůvodnění	5
Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že Komise zahrnula SGPS do všech příjemců, na které se vztahuje povinnost navrácení v případě nesplnění podmínky týkající se vytvoření nebo zachování pracovních míst v AOM	8
K předmětu druhého žalobního důvodu	9
K opodstatněnosti druhého žalobního důvodu	9
– K dosahu rozhodnutí z roku 2007	10
– K dosahu rozhodnutí z roku 2013	15
K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty	15
K zásadě ochrany legitimního očekávání	16
K zásadě právní jistoty	17
K nákladům řízení	17